

Om analysen av värde i termer av passande attityder och dess neutralitet

Andrés G. Garcia

1. Introduktion

FA-analysen (en förkortning av engelskans “the fitting-attitudes analysis”) hävdar att när något är bra så är det passande att tycka om det, medan det är passande att tycka illa om det som är dåligt. Exakt vilka attityder som det är passande att rikta mot objekt beror på vilken typ av värde som objekten har. Det är exempelvis passande att beundra det beundransvärda, avsky det avskylvärda, älska det älskvärda etc. FA-analysen hävdar vidare att ett objekts värde är identiskt med det att objektet är ett passande föremål för någon sorts attityder.¹ Det är alltså ingen slump att egenskapen att vara värdefull ofta tycks sammanlänkad med egenskapen att vara ett passande föremål för attityder: det rör sig i själva verket om samma egenskap!

FA-analysen utgör en generell teori om världens natur och ska därför vara neutral inför de olika normativa synsätt man kan anamma. Det är med andra ord inte en teori om vad som *har* värde utan ska betraktas som en metaetisk teori om vad värde *är* för någonting. Målet med följande uppsats är att argumentera för att även om FA-analysen förhåller sig föredömligt neutral med avseende på frågor om vad som är värdefullt, så riskerar detta att ske på bekostnad av en annan sorts neutralitet, nämligen den som rör frågan om vad som *gör* saker värdefulla. En återkommande poäng som jag kommer att göra är att teorier om vad värde är som undviker denna kostnad vore att föredra framför andra teorier, förutsatt att allt annat är lika mellan dem.

Uppsatsens fokus ligger därmed huvudsakligen på fenomenet *värdeförklaringar*, vilket här förstås som det att någonting gör någonting annat värdefullt. Det centrala antagandet för min diskussion är att när objekt har värde så är det alltid något som gör objekten värdefulla (*värdegörare* eller “value-makers”, som de kallas på engelska). Det betyder att objekt inte kan vara beundransvärda, avskylvärda eller älskvärda, om

1. För en översikt om FA-analysen och några av dess problem, se exempelvis Rabinowicz och Rønnow-Rasmussen 2004, Jacobson 2011, Rabinowicz 2013 och Gertken och Kiesewetter 2017.

det inte finns någonting med objekten som gör dem värdefulla på de här sätten. FA-analysen kommer inte här att visa sig vara en felaktig teori om världens natur, utan min förhoppning är endast att lyfta fram några av de potentiella problem och implikationer som teorin har med avseende på förståelsen av just värdeförklaringar.

2. Grader av neutralitet

Det råder oenighet om vad det är som är bra och vad det är som är dåligt. Vissa hävdar att njutning och smärta är de enda sakerna som har värde för sin egen skull, medan andra tillskriver samma typ av värde till rättvisa, vänskap och kunskap. Oenighet finner man också med avseende på frågor om vilken musik som är bäst, vilken mat som är godast, vilka människor som är vackrast etc. Normativa teorier om vad som är bra och dåligt har formulerats delvis i ett försök att systematisera och ge grund för sådana uppfattningar. Syftet med dessa teorier är att förklara vad som *har* värde och inte vad värde *är* för någonting. Den senare typen av frågor står i fokus inom metaetiken.

FA-analysen hör metaetiken till, vilket förklarar varför den behöver vara förenlig med olika normativa synsätt för att kunna betraktas som rimlig. Med andra ord så ska teorin lämna diskussioner i stil med de nyss nämnda därhän och göra reda för vad vi är oeniga om när vi är oeniga kring värdefrågor. FA-anhängare är därför måna om att visa att teorin faktiskt kan accepteras oavsett vilket normativt synsätt man anammar.² FA-analysen hävdar att egenskapen att vara värdefull är identisk med egenskapen att vara ett passande föremål för positiva eller negativa attityder – oavsett vilka objekt denna egenskap råkar tillfalla. Analysen medför därför förstås att när objekt är värdefulla så är de också passande föremål för attityder, och *vice versa*.

Vid sidan av normativa diskussioner om vad som har värde så finns det även mer abstrakta diskussioner om vilken sorts objekt som kan vara värdefulla. Fokus för dessa tenderar att ligga på konkreta ting (som bord och personer), egenskaper (som sällsynthet och intelligens) och sakförhållanden (som det *att* ett bord är sällsynt eller det *att* en person är intelligent).³ Vissa filosofer har gjort poängen att olika sorters

2. Se exempelvis Rowland 2019.

3. Listan är långt ifrån uttömmande. Bland kandidaterna för värdebärande finns även troper, strukturer, processer, händelser och annat.

objekt tycks kunna associeras med olika typer av värden.⁴ Det verkar exempelvis vara så att romantisk älskvärdhet är en typ av värde som tillfaller specifikt *personer* och inte abstrakta ting som egenskaper eller sakförhållanden.

FA-anhängare brukar också hävda att deras teori lätt kan återspegla och förklara den nyss nämnda intuitionen, eftersom det tycks rimligt att olika attityder skulle passa olika sorters objekt olika väl. Det verkar märkligt att det skulle kunna vara passande att romantiskt älska egenskapen intelligens eller sakförhållandet *att* en person är intelligent, medan det verkar rimligt att det vore passande att romantiskt älska en person *just för* hennes intelligens.⁵ Detta förklarar och ger en bakgrund till den nyss nämnda intuitionen att romantisk älskvärdhet är ett värde som tillfaller personer och inte egenskaper eller sakförhållanden.

FA-analysen framstår därför som en attraktiv teori, förenlig dels med olika normativa synsätt om vad som har värde och dels med den intuition som säger att olika sorters objekt bär olika typer av värden. I diskussionen som följer ska jag överväga huruvida teorin kanske inte ger utrymme för en lika bred mångfald vad det gäller vilken sorts objekt som *gör* saker och ting värdefulla. Detta är oroväckande eftersom det verkar rimligt att säga att precis som det kan vara passande för människor att värdera många olika saker såväl som olika sorters objekt, så kan det också vara passande för dem att tillskriva rollen som förklaringsbas till olika saker såväl som till olika sorters objekt. Jag kommer alltså att titta på två potentiella problem som rör värdeförklaringar.

3. Sakförhållanden som förklaringsbas

För att få ett bättre grepp om det första problemet bör man ha i åtanke två antaganden som filosofer ofta gör i de här sammanhangen. Det första är att vad som är passande kan förstås i termer av *skäl*, vilket betyder att huruvida en attityd är passande beror på om det finns skäl för attityden i fråga.⁶ Skälen ska vara normativa till sin natur, vilket innebär att de *rättfärdigar* de attityder som de är skäl för. Det andra antagandet är att normativa skäl är någon sorts sakförhållanden. Det här innebär att när det finns skäl att älska en person så utgörs skälet

4. En del filosofer intar en konservativ position och hävdar att endast vissa sorters objekt kan vara bärare av värden. För ett exempel, se Zimmerman 2001, s. 36–38 och 45–46.

5. Jämför med Andersson 1993, s. 20.

6. För en översikt och kritik, se exempelvis McHugh och Way 2016.

av något sakförhållande, såsom det *att* personen i fråga är intelligent. *Att* personen är intelligent kan alltså utgöra ett skäl att älska personen, medan hennes intelligens som sådan inte kan det. Likaså, om vi har skäl att gå till affären och köpa mat, så är varken vår hunger eller maten i sig något skäl, utan vad som rättfärdigar ett besök till affären är det *att* vi är hungriga, *att* vi inte har någon mat hemma etc.

FA-analysen i kombination med dessa antaganden resulterar i vissa slutsatser om vad som kan göra objekt värdefulla. Att ett objekt är värdefullt ska enligt teorin förstås så att det föreligger skäl att rikta någon sorts attityd mot objektet. Detta innebär att frågan varför ett objekt är värdefullt blir densamma som frågan varför det föreligger skäl att rikta någon sorts attityd mot objektet. Den senare tycks vara en fråga som besvaras genom att åberopa de sakförhållanden som utgör de relevanta skälen. På frågan varför det föreligger skäl att älska en person svarar man alltså att något sakförhållande föreligger, såsom det *att* personen är intelligent. Detta inbjuder till synsättet att det egentligen bara är sakförhållanden som kan göra objekt värdefulla. Synsättet kanske förvånar eftersom det verkar naturligt att egenskaper som sådana faktiskt kan göra innehavare av dessa egenskaper älskvärda. En persons intelligens kan göra henne romantiskt älskvärd. En analys av värde som inte tvingar oss att förneka detta vore åtminstone att föredra, förutsatt att allt annat är lika.

Det finns flera sätt för FA-anhängare att försöka undkomma slutsatsen på, varav ett är att förkasta det ovannämnda antagandet som säger att endast sakförhållanden kan utgöra skäl för attityder. FA-analysen är förenlig med att alla möjliga typer av saker, inklusive egenskaper, kan göra objekt värdefulla, så länge som den medger att skäl inte bara utgörs av sakförhållanden. Det råder friktion mellan FA-analysen samt den för närvarande rådande ortodoxin vad det gäller karakteriseringen av skäl. FA-anhängare kan lätta på friktionen genom att förkasta ortodoxin.

Å andra sidan finns det också sätt att undkomma problemet på som bevarar ortodoxin, varav ett går ut på att förneka att vad som är passande inte kan förstås i termer av skäl. Man kan då insistera på att andra typer av saker än sakförhållanden, såsom exempelvis egenskaper, kan förklara vad som är passande och inte.⁷ En annan lösning av det här slaget tar ett bredare grepp om fenomenet värdeförklaringar än vad jag hittills har gjort i diskussionen. Tanken är att även om frågan varför något är värdefullt

7. Olle Risberg ska ha tack för att ha påmint mig om denna poäng.

ska besvaras med hänvisning till sakförhållanden, besvaras frågan varför sakförhållanden föreligger med hänvisning till de egenskaper, objekt och relationer som sakförhållandena inbegriper. Ta exempelvis sakförhållandet *att* en person är intelligent. När detta föreligger så är det delvis i kraft av en persons existens och hennes egenskap att vara intelligent. Rimligen är det så att om värde förklaras av sakförhållanden och dessa i sin tur förklaras av de egenskaper, objekt och relationer som sakförhållandena inbegriper, så förklaras värde i förlängningen också av dessa andra saker.

Kanske ligger det något i det bredare perspektivet, men följderna blir likväl att vad som förklarar värde i första hand är just sakförhållanden. Egenskaper, objekt och relationer tycks ha relevans för värdens uppkomst i den mån de är involverade i ett relevant sakförhållande. Det här tycks fortfarande gå emot intuitionen att det verkar rimligt att egenskaper som sådana faktiskt kan ha en direkt relevans för värdet hos de objekt som innehar dem. Återigen verkar det naturligt att säga att en persons intelligens som sådan kan göra henne romantiskt älskvärd, utan att egenskapen behöver gå en "omväg" genom ett sakförhållande. Faktum är att för vissa typer av värden kanske det inte ens finns rimliga kandidater till sakförhållanden som kan spela den förklarande rollen. Tänk exempelvis på estetiska värden, såsom den skönhet en tavla kan förlänas som en följd av dess färg och struktur. Medan det verkar naturligt att säga att det är tavlans färg och struktur som gör den vacker, så finns det något krystat i förslaget att den blir vacker som en följd av *att* den har en viss färg och struktur.

Mina resonemang åberopar vårt sätt att tänka och tala om värdeförklaringar i vardagslag, där vi enligt min uppfattning ofta lägger särskild betoning på egenskaper när vi vill förklara att objekt har värde. Jag medger att vi kanske misstar oss eller uttrycker oss slarvigt i sådana sammanhang, men menar att vi behöver oberoende skäl för att tro att så är fallet. Oavsett det så vore det en kostnad för FA-analysen om den hävdade att alla som tänker och talar om egenskaper på det här sättet måste missta sig. Det är tveksamt om man får rabatt på denna kostnad bara för att FA-analysen kan göras förenlig med egenskapers förklarande roll från det breda perspektiv vi just har undersökt. I slutändan verkar det därför som om den bästa strategin för FA-anhängare är att förneka antingen att vad som är passande kan förstås i termer av skäl eller att skäl för attityder bara utgörs av sakförhållanden. Kanske även egenskaper, såsom en människas intelligens eller en tavlans färg, kan ge skäl för attityder, såsom kärlek respektive estetisk beundran.

4. Attityder som förklaringsbas

I ett par gemensamma texter med Francesco Orsi har jag argumenterat för att FA-analysen ställs inför en ofta förbisedd utmaning, nämligen den att förklara hur teorin kan förhålla sig neutral med avseende på attityders roll i förklaringen av värde.⁸ Denna utmaning uppstår eftersom förklaringen till varför attityder är passande gentemot vissa objekt ofrånkomligen kommer att nämna egenskaper hos både objekten och attityderna. Tanken är att om egenskapen att vara värdefull är identisk med egenskapen att vara ett passande föremål för attityder, så måste den förra och den senare egenskapen ha samma förklaring.⁹ Det bästa sättet att närma sig utmaningen på är att titta på följande argument:

Premiss 1: Om egenskapen att vara ett passande föremål för attityder har en annan förklaring än egenskapen att vara värdefull, så kan inte egenskapen att vara värdefull vara identisk med egenskapen att vara ett passande föremål för attityder.

Premiss 2: Egenskapen att vara ett passande föremål för attityder har en annan förklaring än egenskapen att vara värdefull.

Slutsats: Egenskapen att vara värdefull kan inte vara identisk med egenskapen att vara ett passande föremål för attityder.

Premiss 1 förmodar vi är den mindre kontroversiella premissen, delvis eftersom liknande idéer verkar intuitiva även när de appliceras annorstädes, i kontexter som inte alls har med värde att göra. Det tycks exempelvis vara så att om det finns faktorer som förklarar varför en person befinner sig i ett visst neurologiskt tillstånd som inte också förklarar varför personen är deprimerad, så är inte depressionen identisk med det neurologiska tillståndet. Detta tycks åtminstone som en rimlig slutsats, om man som vi antar att förklaringar är ett världsligt fenomen och inte bara en fråga om att ge en upplysande berättelse om saker och ting. Det att två egenskaper har olika förklaringsbas utgör åtminstone stark evidens mot tesen att egenskaperna är identiska.

8. Vi lägger fram argumentet i Orsi och Garcia 2021 samt Orsi och Garcia 2022. Vad som följer är en summering och förenkling av några av de resonemang som tas upp i dessa uppsatser.

9. Hädanefter kommer jag att tala om egenskaper och deras förklaringar, men resonemangen som följer hade fungerat lika bra om jag i stället hade talat om sakförhållanden som inkluderar dessa egenskaper. Detta skulle innebära att resonemangen fokuserar på förhållandet mellan det *att* någonting är värdefullt och det *att* någonting är ett passande föremål för attityder.

Premiss 2 förmodar vi är mer kontroversiell och vi motiverar den genom att ge ett kort och intuitivt försvar för var och en av följande teser:

- Tes 1: Attityder och deras egenskaper spelar en nödvändig roll för att förklara varför det vore passande att anamma dessa attityder.
- Tes 2: Attityder och deras egenskaper spelar inte en nödvändig roll för att förklara varför objekt är värdefulla.

Även om egenskapen att vara ett passande föremål för attityder måste förklaras delvis med hänvisning till dessa attityder, så måste inte värde förklaras på detta vis (Orsi och Garcia 2021). Låt mig börja med att förklara den första poängen. Huruvida det är passande att älska en person beror både på hur personen är och hur det är att älska någon. Detta förefaller oss lika naturligt som att säga att hur väl en handske passar en hand beror på både handen och handsken. Man kan även motivera tanken genom att titta på varför olika ting passar olika attityder olika väl. Det är i normala fall passande att respektera givmilda människor, men inte att vara arg på dem. Detta beror på att givmilda människor har egenskaper som gör dem till passande föremål för respekt men inte för ilska. Poängen kan uttryckas mer tekniskt genom att säga att givmilda människor uppfyller den inneboende standard som är associerad med den ena attityden men inte med den andra.¹⁰

Den mer kontroversiella tesen är 2, enligt vilken attityder och deras egenskaper inte spelar en nödvändig roll i förklaringen av varför någonting är bra eller dåligt. Vi motiverar denna tes på ett flertal sätt som anspelar på diverse substantiella exempel (Orsi och Garcia 2021). Vi överväger exempelvis en klassisk värdeteori enligt vilken upplevelsen av smärta är intrinsikalt dålig. Vi menar att det är oklart varför en sådan värdeteori måste säga att vid sidan av upplevelsens intrinsikala egenskaper (det vill säga, hur det är att uppleva smärta rent subjektivt), så måste värdet av smärta också förklaras med hänvisning till passande attityder. Det är också oklart vilka attityder som kan vara relevanta för en sådan förklaring, för även om det är passande att ha en aversion mot upplevelsen av smärta, så vore det krystat att säga att sådana attityder förklarar *varför* upplevelsen av smärta är intrinsikalt dålig. Det tycks räcka med att hänvisa till upplevelsen av smärta och dess intrinsikala

10. Vi påpekar även att flera FA-anhängare redan medger att egenskapen att vara ett passande föremål för attityder beror på attityder, ibland explicit och ibland implicit (Orsi och Garcia 2021, s. 1212–13).

egenskaper. Berättelser om hur det i allmänhet är att ha en aversion mot någonting verkar överflödiga och ingenting som bör påtvingas den nyss nämnda värdeteorin.¹¹

Det kan förstås verka rimligt att attityder spelar en central roll för förekomsten av värde. Många skulle exempelvis hävda att vad som är värdefullt är en subjektiv fråga och för att förstå vad det innebär att något är värdefullt måste vi därför åberopa våra attityder. Detta sätt att resonera verkar dock vara byggt på ett missförstånd, för såvitt vi förstår är FA-analysen inte nödvändigtvis en subjektivistisk teori om värde. I den mån analysen tvingas hävda att värde beror på attityder, så är det i en annan bemärkelse än en subjektivistisk sådan.¹² Det är oklart vilken den bemärkelsen kan vara, i synnerhet i ljuset av det att många värden tycks relativt oberoende av attityder. Detta aktualiserar dock en möjlig invändning som försöker att ge en förklaring till på vilket sätt attityder ändå ger en indirekt förklaring av värde (Orsi och Garcia 2021).

Idén är att göra skillnad på de saker som *gör* objekt värdefulla i en snäv bemärkelse och de bakgrundsvillkor som gör det möjligt för andra saker att göra objekt värdefulla. Resonemanget går alltså ut på att insistera på att även om attityder inte förklarar värde i den föregående bemärkelsen, så spelar de ändå en indirekt förklarande roll för värde. Rabinowicz och Rønnow-Rasmussen (2021) försvarar denna strategi i ett nyligen publicerat svar till oss. Nu är vi inte några generella motståndare till den distinktion som här åberopas, men vi är skeptiska till dess användning i detta sammanhang. Ett problem är att om det skulle visa sig att attityder faktiskt spelar en förklarande roll för värde, så tycks de spela en annan sorts förklarande roll för passande attityder. Jag nämnde tidigare att attityder måste nämnas som en del av ett första steg för att förklara varför dessa attityder är passande. Relativt till fakta om passande attityder är alltså attityder inte blott bakgrundsvillkor, även om Rabinowicz och Rønnow-Rasmussen nu skulle ha rätt i att de är bakgrundsvillkor för värde. Om attityder spelar en mer direkt roll för passande attityder än för värde, så är detta också ett problem för tesen

11. För en utförligare motivation av tesen, se Orsi och Garcia 2021, s. 1216–17.

12. Det kanske verkar uppenbart att tjockare värden, såsom älskvärdhet, måste förklaras med hänvisning till attityder, men det är inte säkert. För att förstå begreppet "älskvärdhet" så måste begreppet "kärlek" åberopas, men det betyder inte att kärlek ingår bland det som *gör* saker älskvärda. Även om tjockare värden, såsom älskvärdhet, måste förklaras på detta vis, så följer det inte att tunnare värden, såsom godhet, måste förklaras på samma vis (Orsi och Garcia 2021). Strax kommer vi också att se att även i de fall då värden måste förklaras med hänvisning till attityder, så spelar inte attityderna samma förklarande roll som egenskaperna hos de objekt som attityderna passar.

att egenskaperna är identiska. Det räcker alltså inte att värde och passande attityder har förklaringar med samma *inhåll*, de måste också ha förklaringar med samma *struktur*.¹³

Rabinowicz och Rønnow-Rasmussen (2021, s. 5) medger att attityder förklarar värde på ett mer indirekt sätt än att objekt är passande föremål för attityder. För att göra detta begripligt gör de skillnad på *relationen* som objekt står i till passande attityder, samt den korresponderande *egenskapen* att vara ett föremål för sådana attityder. De hävdar att relationen skiljer sig från värde i termer av sin förklaring, medan den korresponderande egenskapen inte gör det och att det är denna egenskap som värde identifieras med. Detta resonemang tycks oss märkligt, bland annat eftersom relationen och egenskapen som de nämner är logiskt ekvivalenta och den ena dessutom beror på den andra. Detta gör det i vår mening rimligt att anta att vad som gäller för förklaringen av relationen också gäller för förklaringen av dess korresponderande egenskap.¹⁴

Ett annat problem, som vi nämner i förbigående, rör just den neutralitetsfråga som är fokus i denna uppsats. Det finns en risk att FA-analysen förbinder oss till en normativ syn om vad som gör objekt värdefulla, så att påståendet att värde förklaras av attityder blir av samma slag som det hedonistiska påståendet att värde förklaras av förekomsten av njutning, exempelvis. FA-analysen skulle därmed upphöra att vara endast en metaetisk teori om världens generella natur. Om FA-analysen i stället hävdar att påståendet inte ska förstås i normativa termer utan i metaetiska, så uppstår utmaningen att klargöra hur attityder förklarar värde, samt hur denna förklaring skiljer sig åt från andra typer av metaetiska förklaringar, såsom den subjektivistiska. Även om dessa problem kan lösas, så återstår problemet att FA-analysen förbinder oss till ett visst synsätt på vad som förklarar förekomsten av värde. Och det verkar alltså rimligt att hävda att en analys av världens natur som inte tvingar på oss något särskilt synsätt om detta vore att föredra, förutsatt, återigen, att allt annat är lika. Det finns ingenting uppenbart *ofullständigt* i en värdeteori som hävdar att upplevelsen av smärta är intrinsikalt dålig, men som inte förklarar detta med hänvisning till vad det innebär att ha en aversion.

13. Vi utvecklar detta i Orsi och Garcia 2022, där vi diskuterar relevansen av detta problem för olika versioner av FA-analysen.

14. Vi utvecklar detta resonemang i närmare detalj i Orci och Garcia 2022.

5. Slutsats

Mitt mål med denna uppsats var att argumentera för att även om FA-analysen förhåller sig föredömligt neutralt med avseende på normativa frågor om vad som är värdefullt, så finns det åtminstone en risk att det sker på bekostnad av en annan sorts neutralitet, nämligen den som rör frågan om vad som *gör* saker värdefulla. Närmare bestämt var mitt mål att argumentera för att FA-analysen ställs inför minst två olika utmaningar vad det gäller vår förståelse av just värdeförklaringar. Den ena av dessa utmaningar har att göra med sakförhållanden och deras förklarande roll, medan den andra utmaningen har att göra med attityder och deras relevans för värde. Jag har inte visat att FA-analysen måste betraktas som felaktig i ljuset av dessa utmaningar, men att analysen kanske har fler potentiella problem och implikationer för förståelsen av värdeförklaringar än vad vi har märkt.¹⁵

Litteratur

- Gertken, Jan och Benjamin Kiesewetter. 2017. "The Right and the Wrong Kind of Reasons". *Philosophy Compass* 12, nr 5, e12412.
- Jacobson, Daniel. 2011. "Fitting Attitude Theories of Value". I *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, red. Edward N. Zalta.
- McHugh, Conor och Jonathan Way. 2016. "Fittingness first". *Ethics* 126, nr 3, s. 575–606.
- Orsi, Francesco. 2015. *Value Theory*. London: Bloomsbury Publishing.
- Orsi, Francesco och Andrés G. Garcia. 2021. "The Explanatory Objection to the Fitting Attitude Analysis of Value". *Philosophical Studies* 178, nr 4, s. 1–15.
- Orsi, Francesco och Andrés G. Garcia. 2022. "The New Explanatory Objection Against the Fitting Attitude Account of Value". *Philosophia*, kommande.
- Rabinowicz, Wlodek. 2013. "Value: Fitting-Attitude Account of". I *International Encyclopedia of Ethics*, red. Hugh LaFollette, s. 1–12. Chichester: Wiley-Blackwell.
- Rabinowicz, Wlodek och Toni Rønnow-Rasmussen. 2004. "The Strike of the Demon: On Fitting Pro-Attitudes and Value". *Ethics* 114, nr 3, s. 391–423.
- Rabinowicz, Wlodek och Toni Rønnow-Rasmussen. 2021. "Explaining Value: On Orsi and Garcia's Explanatory Objection to the Fitting-Attitude Analysis". *Philosophical Studies* 178, s. 2473–82.
- Rowland, Richard. 2019. *The Normative and the Evaluative: The Buck-Passing Account of Value*. Oxford: Oxford University Press.
- Zimmerman, Michael J. 2001. *The Nature of Intrinsic Value*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.

15. Denna uppsats baseras delvis på forskning finansierad av Vetenskapsrådet (201806612).